

BARTALOMEUS İNCİLİ

Kilise Babalarından Hieronymus, havarilerden Bartolomeus adına apokrif bir incilin varlığından söz eder. Yine Pseudo-Dionysius Areopagita isimli eserde de Bartolomeus İncilinin adı geçer. Geç devirlerde nüshaları çoğaltılmış Yunanca, Latince ve Slavca nüshalara rastlanır. Kopt dilindeki nüshaların sayıları daha çoktur. Bunların da 5 - 7. Yüzyıllardan kalma metinler olduğu tahmin edilmektedir. Bilim adamları metin tahlilleriyle orijinal nüshaya ulaşma çalışmalarından kesin bir sonuca ulaşamamışlardır.

Tercümesini sunduğumuz metin Felix Scheidweiler'in çeşitli kaynaklardan yararlanarak hazırladığı, W. Schneemelcher'in Neutestamentliche Apogryphen isimli eserinin 5. Baskı, 1. Cildinde yayınlanan Almancasından çeviridir.

(Metin)

I- 1- Çarmıh (Passion) öncesinde Efendimiz İsa bütün havarileri ile bir kere toplanmıştı. Ona sordular ve rica ettiler: Efendimiz göğün sırlarını bize açıkla, dediler. 2- İsa cevap verdi: Bu etten bedenimi bıraktığımda, size hiçbir açıklamada bulunamam. 3- Ama o ıstırap çekip ve ölümden dirildikten sonra, havariler ona soru sormaya cesaret edemediler, çünkü onun görünümü önceki gibi değildi, o tamamen tanrısal tezahürünü göstermişti. 4- Buna rağmen Bartolomeus ona yaklaştı ve dedi: Efendim, sizinle konuşmak istiyorum. 5- İsa ona cevap verdi: Sevgili Bartolomeus, senin ne söylemek istediğini biliyorum. O halde sor! Senin istediğin şeylerin hepsine cevap vereceğim. Dile getirmediğin şeyleri de sana açıklayayım. 6- Bunun üzerine Bartolomeus ona dedi: Efendi, sen çarmıha asılmaya gittiğinde, ben seni uzaktan takip ettim ve çarmıha nasıl gerildiğini ve meleğin gökten nasıl indiğini ve seni nasıl tazim ettiğini gördüm. 7- Ve karanlık basınca, baktım ve senin çarmıhtan kaybolduğunu gördüm; yer altı dünyasından

senin sesini ve birdenbire büyük bir iniltinin ve dış gıcırdamalarının yükselişini işittim. Efendim, çarmıhtan nereye gittiğini bana açıkla! 8- Bunun üzerine İsa cevap verdi: Bu sırrı seyretmekle lütuf buldun sevgili Bartolomeus. Ve şimdi bana sorduklarının hepsini açıklayayım. 9- Çarmıhtan kaybolunca, Âdem'i ve bütün ataları, İbrahim'i, İshak'ı ve Yakup'u kurtarmaya yer altı alemine gittim. Büyük Melek Mikâil bunu bana teklif etmişti.

10 – Yeraltı dünyasının kapılarını ve demir sürgülerini parçalamak için meleklerimle yer altı alemine indiğimde, Hades Şeytan'a dedi: Tanrı'nın yeryüzüne indiğini görüyorum. 11- Ve melekler güç sahiplerine seslendiler: Kapılarınızı açın beyler, ihtişamın kralı yer altı alemine indi. 12- Bunun üzerine Hades sordu: Bizim yanımıza inen ihtişamın kralı kimdir? 13- Ben 500 basamak aşağıya indiğimde, Hades şiddetle titremeye başladı ve dedi: Tanrının indiğine inanıyorum. Onun güçlü nefesi önümde gidiyor. Onu onunla birlikte kabul edemem. 14- Ama şeytan ona dedi: Ona teslim olma, kendini güçlendir! Tanrı aşağıya inmedi. 15- Ama ikinci defa 500 basamak daha inince, güçlü melekler seslendiler: Kapılarınızı efendinize açınız! Kapı kanatları açılsın! Bakınız, ihtişamın kralı aşağı indi. Ve Hades tekrar konuştu: Yazıklar olsun bana! Tanrının nefesini gerçekten hissediyorum. Ve sen bana, Tanrı yeryüzüne inmedi diyorsun! 16- (Şeytan) Beelzebub karşılık verdi: Sen niçin korkuyorsun? O bir peygamberdir ve sen onun tanrı olduğunu zannediyorsun. Peygamber kendini Tanrı'ya denk yaptı. Onu kabul edeceğiz ve ona eşlik edenlerin göğe yükseldiğini zannediyoruz. 17- Ve (Hades) dedi: Peygamberlerden hangisi? Bana bilgi ver! O adalet yazıcısı İdris midir? Ama Tanrı ona 6000 yıl sona ermeden dünyaya inmesine izin vermedi. İntikamcı İlyas olduğunu mu söylüyorsun? (Dünyanın) sonundan önce o inmeyecek. Tanrı'dan bir yıkıcı ise, ne yapayım? O zaman bizim de sonumuz gelmiştir. Çünkü (yılların) sayısı ellerimdedir. 18- Şeytan, Babanın Kelamının aşağı indiğini anladığında dedi: Korkma Hades! Kapıları güçlendirir ve sürgüleri destekleriz. Tanrının kendisi yeryüzüne inmez. 19- Ve Cehennem (Hades) dedi: Büyük

hükümdar Tanrının nazarından nereye gizlenelim? Beni kendine karşı koydurma; ben senden önce yaratıldım. 20- Ve sonra güçlendirilmiş kapılar paramparça oldu. Ve demir sürgüleri kırdılar. Ve içeri girdim ve onu yakaladım ona yüz yumruk attım ve açılmaz zincirlerle bağladım. Ve bütün ataları dışarı çıkardım ve tekrar çarmıha gittim. 21- Bartolomeus ona dedi: Efendi, tekrar çarmıha asılışını, ve bütün ölülerin haşır oluşunu ve seni tâzimini gördüm. Efendi, meleklerin kucaklarında taşıdıkları çok büyük insan kimdi? Bana açıkla! Zorlukla içini çeken o kişiyle ne konuşuyordun? 22- O ilk yaratılan Âdem'di; Onun için gökten yere inmiştim. Ve ona dedim. Senin ve çocukların için ben kendimi çarmıha gerdirdim. Ve bunu duyunca, içini çekti ve dedi: Onu yapmakla sükunet buldun, Efendim. 23- Bartolomeus tekrar konuştu. Âdem önünde meleklerin nasıl yükseldiğini ve övgü şarkısı söylediğini ben de gördüm Efendim. 24- Ama meleklerden biri diğerlerinden daha büyüktü ve yukarı çıkmak istemedi. Onun elinde ateşli bir kılıç vardı ve sana baktı. 25- Ve bütün melekler onunla birlikte yükselmek için ona ricada bulundular; ama o istemedi. Ama sen ona emredince, onun elinden bir alevin çıktığını ve Kudüs şehrine kadar uzandığını gördüm. 26- Ve İsa ona dedi: Sevgili Bartolomeus, sen bu gizlilikleri gördüğüne göre kutsanmışsın. Bu, Babamın makamı önünde duran intikam meleklerinden biriydi. Bu meleği bana göndermişti. 27- Ve bundan dolayı o yükselmek istemedi, çünkü o dünya gücünü imha etmek istedi. Ama ben ona yükselmesini emrettim. Elinden bir alev çıktı ve mabedin perdesini parçaladı; İsrâil oğullarının beni çarmıha germelerinin üzüntüsüne bir delil olmak üzere onu iki parçaya ayırdı. 28- Ve o bunları söyledi ve Havarilerine dedi: Beni bu yerde bekleyin; çünkü bugün cennette bir kurban sunulacak, ben onu varışımдан sonra kabul edeceğim. 29- Bartolomeus dedi: Efendim, cennetteki nasıl bir kurbandır? İsa cevap verdi: Adillerin ruhları bedeni terk ettikten sonra cennete giderler ve ben varmadan orada kabul bulmazlar, içeri alınmazlar. 30- Bunun üzerine Bartolomeus sordu: Efendim, bu dünyayı günde kaç ruh terk ediyor? İsa cevap verdi: Otuz bin.

31- Ve Bartolomeus tekrar sordu: Efendim, aramızda yaşadığın sürece de cennete kurban kabul edecek misin? 32- İsa cevap verdi: Sevdığım, gerçekten sana söylüyorum ki, aranızda tebliğde bulunduğum sürede de, Ben Babamın sağında oturdum ve cennete gelen kurbanları kabul ettim. 33- Ve Bartolomeus dedi: Efendim, günde 30.000 ruh bu dünyayı terk ediyor ise, ne kadarı Cennete girecek? İsa cevap verdi: Sadece üçü: 34- Bartolomeus sormaya devam etti: Efendim, günde ne kadar ruh dünyada doğuyor? İsa cevap verdi: dünyayı terk edenlerin sadece biri geride kalıyor. 35- O bunları söylediğinde, onlara barış getirdi ve gözlerinden kayboldu.

[H nüshalarına göre:] 10- Bunun üzerine Bartolomeus: Nasıl bir ses yükseldi? İsa cevap verdi: Hades Beliar'a dedi: Görebildiğim kadarıyla Tanrı buraya geldi. 16/17- Beliar Hades'e cevap verdi: Onun kim olduğuna iyi bak, bana görüldüğü kadarıyla o İlyas veya İdris veya peygamberlerden biri olabilir. Ama Hades Beliar'a cevap verdi: Henüz 6000 yıl dolmadı ki. Bunlar nereden gelecek? Elimde sayıların belgesi var. 18- (Ama Beliar Hades'e dedi:) Korkma! Kapılarını güvenlik altına al ve sürgülerini kuvvetlendir? Düşün, Tanrı yeryüzüne iniyor değil. 19- Hades dedi: Senin güzel sözlerini duyamıyorum. Karnım sancılanıyor, bağırsaklarım gurulduyor. Tanrı aşağı indi, başka bir şey olamaz. Yazıklar olsun bana! Ulu Tanrının önünden nereye kaçmalıyım? (Ben seslendim) Bırak gireyim. Çünkü ben senden önce yaratıldım. 20- Buraya geldim ki onu (Şeytanı) kırbaçlayayım ve açılmaz zincirlerle bağlayayım.

II. 1- Ama Havariler Hritir denen yerde Meryem'le birlikte idiler. 2- Orada Bartolomeus Petrus, Andreas ve Yohannes'in bulunduğu yere vardı ve onlara dedi: Biz lütf bulmuş Meryem'e, kavranamayı nasıl hamile kaldığını veya taşınılmazı nasıl taşıdığını veya o büyüklüğü nasıl doğurduğunu soralım! Onlar da bunları sormayı düşünüyorlardı. 3- Bartolomeus Petrus'a dedi: Petrus Baba, başımız olarak sen onun yanına gir ve ona sor. Petrus ise, Yohanna'ya döndü: Sen masum bir gençsin ve ona soruları

sormada kusursuzsun 4- Hepsi kararsızdı ve ileri geri düşündüler; nihayet Bartolomeus sempatik bir yüzle ona ilerledi ve dedi: Lütuf bulmuş uluların çadırı, bakire! Biz Havariler hepimiz sana sormak istiyoruz ve beni sana gönderdiler. Kavranamayana nasıl hamile kaldığını veya taşınmayanı nasıl taşıdığını veya öyle bir büyüklüğü nasıl doğurduğunu bize anlatmalısın. 5- Meryem dedi: Bu sırrı bana sormayın! Bundan size söz etmeye başlarsam, ağzımdan ateş çıkar ve tüm yeryüzünü yutar. 6- Daha ayrıntılı sordular. Ve o Havarilerin işitmelerini engellemek istemedi ve dedi: Dua edelim! 7- Ve Havariler Meryem'in arkasına durdular, O Petrus'a dedi: Havarilerin başı, en güçlü direk Petrus, benim arkamda mısın? Efendimiz demedi mi ki, Adamın başı Mesih, ama kadının başı adamdır? Dua için önüme geç! 8- Ama onlar ona dediler: Efendimiz çadırını sende kurdu ve sende sükunet buldu, senin tarafından kucaklandı. Duada önde durmaya (İmamete) sen bizden daha lâ-yıksın. 9- Ama o onlara karşı çıktı! Peygamberin (Mazmur 120,1 (XX) dediği gibi, siz ışık saçan yıldızlarsınız: Ben gözlerimi bana yardıma gelen dağların üzerine kaldırıyorum.

10- Bunun üzerine Havari ona (dedi): Semavî hükümdarın annesi olarak duayı sen etmelisin. 11- Ve Meryem Onlara: Allah sizin suretinizde dört serçe şekillendirdi. Ve onları dünyanın dört köşesine (bölgesine) gönderdi. 12- Ama onlar ona dediler ki: İyi ama, yedi göğün kavrayamadığı, senin kucağında sükun buldu. 13- Bunun üzerine Meryem önlerine durdu, ellerini göğze kaldırdı ve aşağıdaki gibi duaya başladı: Ey her şeyden büyük ve her şeyi bilen Allah, alemlerin kralı, tasvir edilemeyen, ifade edilemeyen, sen sözünle göklerin genişliğini yarattın ve gök kubbeyi ahenkli nizamında yerleştirdin, düzensiz maddeye, eşyaya şekil verdin ve ayrıları birleştirdin, karanlığın zifirini aydınlıktan ayırdın, suları yerin kaynaklarından akıttın, önünde hava (ateş) titrer ve yer korkar. Sen yeri ikamet yeri kılansın ve onu yokluğa götürmeyensin, yere bolca yağmur lütfedensin ve her varlığa rızk verensin, babanın ebedî kelimisin. Yedi gök seni kavrayamaz ama bana acı vermeden sükunet verensin, her şeyi kendisi vasıtasıyla yarattığı ba-

banın Kâmil Logos'usun, her şeyin üstünde olan adının ihtişamını artır ve kutsal havarilerin önünde konuşmama müsaade et! 14- Ve duayı bitirdiklerinde o onlarla konuşmaya başladı: Yere oturalım! Havarilerin başı Petrus gel, benim sağ yanıma otur ve sol elini koltuğumun altına koy! Ve sen Andreas solunla (elinle) aynısını yap! Ama sen ismet sahibi Yohanna, benim göğsümü tut. Ve sen Bartolomeus dizini omzuma daya ve sırtıma bastır ki, konuşmaya başladığımda organlarım çözülüp dağılmasın! 15- O bunları yaptı ve başladı: Allah'ın mabedinde yaşarken, bir meleğin elinden yiyecek aldım, bir gün bir melek suretinde biri bana göründü; benim yakınım kadar geldi, yüzünü tasvir edebilme imkânım yoktu ve elinde meleklerdeki gibi ne ekmek ne de çanak vardı. 16- Ve o anda mabet perdesi yırtıldı ve güçlü bir deprem oldu ve ben yere düştüm ve onun bakışına tahammül edemedim. 17- Ama o beni eliyle tuttu ve kaldırdı ve göğe doğru baktım; O zaman yüzüme içi nemle dolu bir bulut geldi ve baştan aşağı bütün bedenimi kapladı, ve örtüsüyle beni yıkadı. 18- Sonra benimle konuştu. Selam sana, rahmet bulmuş, seçkin kap. Ve sonra elbisenin sağ tarafını tıkladı ve muazzam büyük bir ekmek önüme geldi; onu mabet mihrabına koydu, önce ondan kendi yedi ve sonra bana da verdi. 19- Ve tekrar tıkladı, ama bu defa elbisenin sol tarafını, ve baktım ve içi şarapla dolu bir tas gördüm. Onu mabedin mihrabına koydu, ondan önce kendisi içti. Ve sonra içmem için bana verdi ve baktım, ekmek yanında hiçbir eksiğin olmadığını gördüm ve tas da evvelki gibi doluydu. 20- Sonra konuştu: Daha üç yıl süreyle kelimamı göndereceğim ve sen oğlumu kabul edeceksin ve onunla bütün dünya kurtulacak. Ama sen dünyaya manevî sağlık getireceksin. Lütuf bulmuş, selam sana ve benim lütfum (barışım) dâim seninle olacak. 21- Ve bunları söylemişti ki, o gözlerimden kayboldu ve mabet önceki gibi idi.

22- O bunları söylemişti ki, ağızından bir ateş geldi ve dünyanın üstünü ve altını yakabilirdi. Birdenbire İsa hızlı adımlarla geldi ve Meryem'e dedi: Daha fazla konuşma, aksi halde benim bütün

yarattıklarını yok olur. Ve Tanrı'nın kendilerine kızabileceği düşüncesiyle Havariler korkuya kapıldılar.

III. 1- O (İsa), onlarla birlikte Mauria Dağına gitti ve aralarına oturdu. 2- Korktukları için ona sormaya cesaret edemiyorlardı. 3- Ve İsa sözü aldı ve dedi: Bana istediğinizi sorun ki, sizi aydınlatayım ve gösterebileyim. Çünkü ilk yedi gün geçti, daha sonra ben Babama çıkacağım ve bundan sonra artık gözlerinizin önüne gelmeyeceğim. 4- Onlar çekinerek dediler: Efendi, bize sözünü ettiğin kıyameti (dünyanın sonunu) göster. 5- O cevap verdi. Kıyameti görmek sizin için iyi olmaz. Onu kesinlikle istiyorsanız, ben sözümü tutacağım. Gelin, beni takip edin ve bakın! 6- Ve onları Kerubim yani Hakikat Yeri denen, yere götürdü. 7-Ve batının meleklerine işaret etti. Ve dünya bir kağıt rulesi gibi düdüldü ve kıyamet onların gözleri önünde açıldı. 8- Havariler onu görünce yüz üstü kapandılar. 9- Ama İsa onlara dedi. Ben size dememiş miydim ki, kıyameti görmeniz sizin için iyi olmaz. Ve meleklerle kıyameti örtmeleri için tekrar işaret etti.

IV. 1- Ve onları aldı ve Zeytin Dağına götürdü. 2- Ama Petrus Meryem'e dedi: Lütufkar Efendiye ricada bulun da, o bize semadaki şeyler hakkında her şeyi anlatsın. 3- Ve Meryem Petrus'a karşılık verdi: Yukarda kayaları yontan sensin, senin üzerine de kilisesini kuracak Efendi değil mi? Ona gidip soruyu soracak sen olmalısın! 4- Petrus tekrar dedi: Ulu Tanrının çadırını ortaya koyan sen değil misin? Ona sen sor! 5- Ona karşı Meryem: Sen Âdem'in suretisın. Önce Âdem sonra Havva yaratılmadı mı? Güneşe bak! O Âdem'in suretine göre parlamıyor mu? Aya bak! O kirle dolu, çünkü Havva yasağı çiğnedi! Yani Tanrı Âdem'i doğuya, ama Havva'yı batıya yerleştirdi ve her iki aydınlatıcıya, aydınlatmalarını emretti. Böylece güneş ateşli arabalarıyla doğuda Âdem'i aydınlatmasını, ay da Batıda Havva'ya süt yumuşağı ışıklarını versin. Ama o Rabbin yasaklarını çiğnedi ve bundan dolayı ay kirli oldu ve ışığı parlamıyor. Yani burada sen Âdem'in suretisın, ona sormak sana layıktır. Rab ise bende ikamet etti ki, ben kadınların şerefini tekrar onarayım. 6- Böylece onlar dağın tepesi-

ne geldiler, Efendi bir süre onlardan ayrıldı. Petrus Meryem'e dedi: Sen Havva'nın yanlış adımını tekrar iyileştirdin, onun utançını sevince çevirdin, soruyu sormak sana düşer. 7- İsa tekrar görününce, Bartolomeus ona dedi: Efendi bize insanların muhaliflerini göster ki, onun nasıl yozlaştığını veya etkilerinin neler olduğunu veya nereden kaynaklandığını veya gücünün ne olduğunu görelim, çünkü o seni iyileştirmede, saygı göstermedi, çarmıha gerdirtti. 8- O zaman İsa ona baktı ve dedi: Ey kahraman yürek! Göremediğin şeyler hakkında soruyorsun. 9- Bartolomeus korktu. İsa'nın ayaklarına kapandı ve konuşmaya başladı. Sönmeyen aydınlatıcı, Efendimiz İsa Mesih, fâni olmayan, bütün kainata, sevenlere lütufta bulunan ve dünyada görünmesiyle ebedî ışık hediye eden! Babanın yukarıdaki vaadi üzerine varlığını bıraktın. Ve işini kemâlâta erdirdin. Âdem'in düşüşünü sevince dönüştürdün. Havanın üzüntüsünü lütuftakar veçhen ile bakireden doğumunla aştın. Bana kızma ve soru sorma hakkı ver. 10- O bunları söyleyince İsa onu kaldırdı ve ona sordu: Bartolomeus insanların muhalifini görmek ister misin? Sana söyleyeyim, onu gördüğünde, yalnız sen değil, seninle birlikte Havariler ve Meryem de yüz üstü düşecekler ve siz ölümler gibi olacaksınız. 11- Ama hepsi ona açıklamada bulundular. Rab, biz onu görmek istiyoruz. 12- Ve o onları Zeytin Dağından aşağıya indirdi, yer altı dünyasının meleğini uyardı ve Mikâil'e işarette bulundu, göğün yükseklerine güçlü işarette bulundu, göğün borazanıyla çınlatmasını emretti. O zaman yer sarsıldı ve 660 meleğin tuttuğu ve ateşli zincirlerle bağlı Beliar (şeytan) yukarı çıktı. 13- O, 1600 arşın yüksekliğinde ve 40 arşın eninde idi. Yüzü ateşten şimşek, gözleri kıvılcım gibi idi ve burun deliklerinden kötü kokan dumanlar çıkıyordu. Ağzı bir kaya yarığı gibi idi ve onun bir kanadı 80 arşın uzunluğunda idi. 14- Havariler onu görünce yere yüzüstü kapandılar ve ölümler gibi oldular. 15- Ama İsa yürüdü ve Havarileri ayağa kaldırdı ve onlara gücün ruhunu verdi. Sonra Bartolomeus'a dedi: Ona yaklaş ve boynuna ayaklarını bastır; o zaman o sana işinin ne olduğunu ve insanları nasıl aldattığını söyleyecektir. 16- Ama İsa havarileri ile uzakta durdu. 17- Ve Bartolomeus yüksek sesle dedi ki: Ey bir şehirden

daha geniş olan ana kucağı! Ey göklerden daha geniş ana kucağı! Ey yedi göğün kavrayamadığını kucaklayan Ana Kucağı. Onun kütülmüş varlığını, sen göğsünde acısız, zahmetsiz tuttun. Ey Ana kucağı, sen onu bedeninde sakladın, görünen İsa'yı doğurdun! Ey Ana Kucağı, tüm yaratılmışlardan daha geniş oldun. 18- Ve Bartolomeus'u korku kapladı, dedi: Efendim İsa, bana elbisenden bir parça ver ki, ona yaklaşıma cesaretini bulayım. 19- İsa cevap verdi: Sen benim elbisemden bir parça alamazsın, çarşıdan önce taşıdığım elbisem artık yok. 20. Bunun üzerine Bartolomeus: Efendim, senin meleğine iyi muamele etmediği gibi, beni de yutmasından korkuyorum. 21- İsa cevap verdi: Benim sözümle ve Babamın planıyla kainat yaratılmadı mı? Süleyman'a ruhlar (cinler) tâbi değil mi idi. O halde git, benim adımla söyle ve ne istersen ona sor! 22- O zaman Bartolomeus ona doğru ilerledi ve ensesine çıktı ve yüzü kulaklarına kadar yere kapandı. 23- Ve Bartolomeus ona sordu: Sen kimsin ve adın nedir, bana söyle! O cevap verdi: Biraz benim durumumu kolaylaştır ve ben sana kim olduğumu, bu duruma nasıl geldiğimi, gücümün büyüklüğünü ve çalışmalarımı anlatayım. 24- Bartolomeus onu rahatlatı ve teklif etti: Yaptıkların şeylerin hepsini anlat! 25- Beliar cevap verdi ve dedi: Benim adımı öğrenmek istersen, önce bana "Tanrı Meleği" anlamında "Şeytanullah" (Satanael) denirdi. Tanrının suretini reddettiğimde "Cehennem Meleği" anlamında "Şeytan" denildi. 26- Bartolomeus ona tekrar teklifte bulundu: Bana her şeyi açıkla ve benden hiçbir şeyi gizleme! 27- Ama o cevap verdi: Tanrının büyük ihtişamında sana yemin ederim ki, ben hiçbir şeyi gizleyemem, istesem de anlatamam, çünkü benim yanımda biri duruyor. Gücüm olsaydı sizi daha önce yanılttığım gibi, şimdi de yanıltabilirdim. 28- Ben ilk melek olarak yaratıldım. Tanrı, göğü yarattığında bir avuç ateş aldı ve önce beni meydana getirdi. 29- İkinci sırada göğün ordularının komutanı Mikâil'i yarattı, üçüncü sırada Cebrâil'i, dördüncüsü Uriel'i, beşincisi Raphael'i ve sekizincisi Nathanael'i ve isimlerini söyleyemeyeceğim diğer 6000 meleği yarattı. Tanrının mızrak taşıyıcıları vardı ve bunlar beni günde yedi defa gündüz yedi defa gece döverler ve beni sâkin bırakmaz-

lar ve benim gücümü dağıtırlar. Bunlar Tanrının tahtı yanındaki intikam melekleridir. Bunların hepsi ilk yaratılan meleklerdir. 30- Ve onlardan sonra meleklerin tümü yaratıldı: Birinci gök için 100 ordu ve aynı şekilde ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci gökler içinde yaratıldılar. Yedi göğün dışında ilk gök kubbe bulunur ve orada melekî güçler oturur ve insanları etkilerler. 31- Rüzgar üzerinde oturan dört melek vardır. Bunlardan biri bozaları idare eder. Onun adı Hayrum'dur ve elinde ateşli bir asa bulunur ve büyük nem dolaplarını, yerin kurumaması için, rüzgarın emrine verir. 32- Ve Dertha isimli melek Aparkias'ı (yeşili olmayan alanları) idare eder. Elindeki ateşli meşalesiyle yerin donmaması için soğuk yerlere özen göstererek etrafı ısıtır. 33- Ve güney rüzgarının meleği Kerkuta'dır ve dünyanın sarsılmaması için kasırgaları engeller. 34- Ve güneybatı rüzgarında oturan meleğin ismi Naoutha'dır. Elinde buzdan bir asası vardır ve ağzından çıkan ateşi söndürmesi için onu ağzına koyar. Eğer melek onu ağzında söndürmese idi, bütün dünya alevler içinde kavrulurdu. 35- Diğer bir melek denizleri yönetir. O dalgaları vasıtasıyla vahşilikler yapar. 36- Daha fazlasını sana söylemiyorum, çünkü benim yanımda durur ve sabırsızdır. 37- Bunun üzerine Bartolomeus ona sordu: İnsan ruhlarını sen nasıl cezalandırırsın? 38- Beliar cevap verdi: Sana riyakarları, hırslıları, zânileri, büyücüler, kehanette bulunanların cezalandırılmasını, inançsızları ve arkasında oldukları tümünü anlatayım mı? Bartolomeus ona dedi: Senin kendini kısaca anlatmanı istiyorum. 40- Ve o dişlerini birbirine vurdu ve bunun üzerine yeraltından ateşle parlayan kılıçlarla, süzülen bir çocuk ortaya çıktı. 41- Ve ona sordum: Bu nasıl bir kılıç? 42- O cevap verdi: Nefsine düşkün zevk peşinde koşanlar için bir kılıçtır. Onlar bu arık içine konurlar, çünkü onları nefsanî zevkleri içinde her günaha meylederler. İkinci arık da iftiracılar vardır, çünkü onlar en yakınlarına gizlice iftira ederler. Üçüncü arıkta riyakarlar ve diğerleri gelirler, onları ben ekibimle desteklerim. 43- Bunun üzerine Bartolomeus: Bunları kendi şahsınla mı yaparsın? 44- Şeytan cevap verdi: Ben kendi şahsımla çıkabilseydim, bütün dünyayı üç günde bozardım, ancak ne bana ne de 600'lerden

birine çıkış vardır. Biz başkalarını, çevik uşakları kullanırız ve onlara görev veririz. Onları olta ile, çengel ile donatırız, karşıt çengellerle onları ava yollarız ve onlar çekici tatlılıklarla kandırdıkları insan ruhlarını bize getirirler. İnsanları zayıflatan, içki, güldürme, sahtekârlık, riyakârlık, zevk peşinde koşan fahişelik gibi hazinelerinde bulunan ve insanları zayıflatan diğer vasıtalarla bunları yaparlar. 45- Geri kalan diğer melek isimlerini de söyleyeyim: Dolu meleğinin adı Mermeoth'dur. O başının üzerinde dolu tutar ve hizmetçileri onu istedikleri yere götürürler. Ve diğer melekler karları idare ederler, yine bazıları gök gürültüsünü ve yine bazıları şimşegi yönetirler. Ve aramızdan bir ruh ayrılmak isterse, ister kara da ister su üzerinde olsun, bu melekler ona ateşli taşlar gönderirler ve üyelerimizi ateşe verirler. 46- Bartolomeus konuştu: Yer altı ejderhasını sustur! 47- Ama Beliar dedi: Sana melekler hakkında daha pek çok şeyler anlatacağım. Göklerin ve yerin çeşitli bölgelerinde hızla dolaşanlar Mermeoth'lar, Onomatath'lar, Duth, Melioth, Charuth (Harût), Graphathas, Hoethra, Nephonos ve Charlkatura'lardır. Onlar birlikte gök, yer ve yer altı bölgelerinde.... uçarlar. 48- Bartolomeus onun sözünü kesti ve dedi: Sus ve sakın ol ki ben Efendime koşabileyim! 49- Ve Bartolomeus onun kafasından (yüzünden) indi, kafasındaki dünyayı dağıttı ve onu kaldırdı (dedi): Efendim, İsa Mesih büyük ve ihtişamlı isimdir. Bütün Melek toplulukları seni överler Efendim. Ben de, değersiz dudaklarımla, seni överim efendim. Kulunu duy, beni gümrükten çağırdığın ve benim önceki hayatımı sonuna kadar sürdürmeme müsaade etmediğin gibi, Efendim İsa Mesih beni işit ve günahkarlara merhamet et! 50- O böyle dua edince Efendim onunla konuştu: Ayağa kalk, sızlanma dön! Sana diğerlerini anlatacağım. 51- Ve Bartolomeus şeytanı kaldırdı ve ona dedi: Meleklerinle beraber yerine git, Rab tüm dünyası ile birlikte merhamet edecektir. 52- Ama Şeytan dedi: İzin ver de buraya nasıl atıldığımı ve Tanrı'nın insanları nasıl yarattığını sana anlatayım. 53- Dünyada geziniyordum, Tanrı Mikâil'e dedi: Dünyanın dört bucağından toprağı ve cennetin dört nehrinden suları bana getir! Ve Mikâil bunları O'na getirdiğinde, O Doğu'da Âdem'i yarattı.

Onda suretsiz toprağa şekil verdi, hasret duygularını ve damarları ve hepsini ahenkli olarak birleştirdi. Ve ona kendi arzusuyla hürmet sundu, çünkü o kendinin sureti idi. Mikâil de ona tazimde bulundu. 54- Ama ben dünyanın uçlarından geldiğimde, Mikâil bana dedi ki: Tanrının kendi suretinde yarattığı, suretine tazim et! Ama ben dedim ki: Ama ben ateşten olma ateşim, ilk melek olarak yaratıldım ve burada ben çamurdan maddeye tazim mi edeyim? 55- Bunun üzerine Mikâil dedi: Tazim et ki, Allah sana kızsasın! Ben cevap verdim: Tanrı bana öfkelenmez, ben tahtımı onun tahtına karşı kuracağım ve onun gibi olacağım. (İşaya 14,13 vd.) Bunun üzerine Allah bana kızdı ve beni göğün çıkışını açtıktan sonra aşağıya fırlattı. 56- Benim düşüşümünden sonra, O Tanrı emrindeki 600 Melek'e (Âdem'e) secde etmeyi isteyip-istemediklerini sordu. Onlar cevap verdiler: Yöneticimizden gördüğümüz gibi, ona biz de secde etmeyiz, o bizden daha aşağıdır, dediler. 57- Yeryüzüne düşüşümüzden sonra kırk yıl derin uykuda kaldık ve güneşin ateşten yedi defa daha parlak aydınlatması üzerine ben uyandım. Etrafıma baktığımda 600 lerin benim aşağımda derin uykuda çevrelendiklerini gördüm. 58- Ve oğlum Salpsan'a insanların yüzünden cennetten nasıl kovulduğumu ve ona insanları nasıl kandırılabilceğini anlatıp nasihat ettim. 59- Ve aşağıdakileri düşündüm. Elime bir çanak aldım ve göğsümün ve koltuk altlarımın terini içine sızdırdım ve dört nehrin çıktığı su membasında yıkandım. Ve Havva ondan içti ve nefsi arzuları onu kapladı. O onu içmeseydi, onları kandıramazdın. 60- Bartolomeus onun cehenneme gitmesini emretti. 61- Ama o kendisi İsa'nın yanına gitti, ayaklarına kapandı ve göz yaşlarıyla konuşmaya başladı: Abba, Baba, araştırılması bizim için imkansız olan, Babanın Kelâmı, yedi göğün kapsayamadığı, ama Bakirenin karnında kolayca sükunet bulan ve acısız kucaklanan, Bakirenin ne taşıdığını fark etmediği, olması gerekenleri isteğine göre planlayan, bizim ricamız olmadan günlük ekmeğimizi veren sen. 62- Pişman olunan günahla, bize paha biçilmez semavî tâcı verebilmek için sen dikenli taç giydin, kendini çarmıha gerdirdin, bize dişleri gıcırdatan (buz gibi) şarabı içirirken, kendin (öd ve sirke karışımı) içtin ve bizi bedenle ve kanıyla doyurabilmek

için böğrüne mızrak sokturdun. 63- Sen (cennetten çıkan) dört nehre, isimlerini verensin, çünkü birincisine dünyada görünmeden sonra ilan edeceğin inançtan dolayı Pıçon; ikincisine insanın topraktan yaratılışı için Gihon; üçüncüsüne göklerde teslisin varlığına uygunluğunu haber verdiğin için Dijle ve dördüncüsüne senin ebediliğin bilgisiyle, her ruhun dünyaya gelmenle mutlu olması için Fırat ismini verdin. 64- Tanrım, Büyük Baba ve Kral, günahkarları kurtar Rabbim. 65- Bartolomeus bu duayı söyleyince, İsa ona dedi: Bartolomeus, Baba beni Mesih olarak isimlendirdi ki, yeryüzüne ineyim ve bana gelen herkesi hayat yağı ile yağlayayım. Beni İsa olarak da isimlendir ki, her bir câhil günahkarı ve Allah'ın hakikati lütfettiği insanları kutsayayım. 66- Ve Bartolomeus tekrar ona dedi: Efendi(m), bu sırrı herkese açıklayayım mı? 67- İsa ona cevap verdi: Sevgili Bartolomeus, tüm inananlara ve onu koruyacaklara güven! Ona layık olanlar vardır, güvenilmemesi gerekenler de vardır, yani palavracılar, ayyaşlar, pervasızlar, acımasızlar, putperestler, ahlaksızlığa sevk ediciler, göz boyacılar, yalan öğretmenleri ve tüm şeytan işlerinin yapıcıları gibi ve bundan dolayı bunların anlatılmasına lâik olmayanlar da vardır. 68- Bu şeyler anlama gücünden yoksun olanlar için gizli tutulmalıdır. Ama anlayabilen herkesle de onlar paylaşılmalıdır. İlgili şeyleri sana anlattım sevdiğim, sen ve yakın hısımların mutlu olasınız, siz bu bilgilere güven duyuyorsunuz, kavrayabilenler muhakemem süresince her zaman hepsini isteyebilirler ve sahip olabilirler. 69- Ben Bartolomeus vaktiyle bunları kalbime yazmıştım, insanı seven el onları kavradı ve sevinçle konuşmaya başladı: Şeref senindir, efendim İsa Mesih, sen herkese lütfünü ihsan edersin, biz hepsini deneyip yaşadık, Allelüyâ! Şeref senindir, sen günahkarların hayatısın Efendim! Seninle ölüm, aşağılandı Efendim, Şeref sanadır! Adalet hazinesi Efendim, şeref sanadır! Biz seni Tanrı olarak övüyoruz! 70- Ve Bartolomeus böyle konuşunca, İsa örtüsünü çıkardı, Bartolomeus'un ensesinden eski giysiyi çıkardı, kendi giysini koydu. Ve sevinçle konuşmaya başladı: Ben sizin iyiliğinzeyim, Allelüya! Ben size dostum ve halîmim, Allelüya! Şeref ebediyen, tüm zamanlar sanadır, Allelüya! 71- Ve

o (sözünü) bitirince, Havariler onu öptüler ve ona sevgi barışı dilediler.

V. 1- Bartolomeus ona dedi: Rab, hangi günahın diğer günahlardan daha ağır olduğunu bize anlat. 2- O zaman İsa cevap verdi: Gerçekten sana söylüyorum ki, tüm günahlardan daha ağır olan riyakarlıktır ve sahtekarlıktır. Çünkü bunun için Peygamber Mazmur (1,5) de dedi ki: Kötüler hesap gününde olmayacak, günahkarlar adillerin, doğruların cemaatinde olmayacak. Babamın mahkemesinde Tanrısıyla birlikte olanlar çok azdır. Gerçekten, gerçekten söylüyorum ki, her insanın her günahı affedilecek, ama Kutsal Ruha karşı olan günahları affedilmeyecek. 3- Bunun üzerine Bartolomeus: Kutsal Ruha karşı olan günah nedir? 4- İsa cevap verdi: Babama hizmet eden her insana karşı bozgunculuk eden herkes, Kutsal Ruhu aşağılamıştır. Tanrıya hürmetle hizmet eden her insan, Kutsal Ruha değer verir; Ve ona kötü söz söyleyen de af olmaz. 5- Tanrı adına yemin edenlere yazıklar olsun; yalan yemin etmese, hakikati söylese de! Çünkü Ulu Tanrı'nın 12 rivayeti vardır. O hakikatin kendisidir. Ve onun yanında yalan ve yalan yemin yoktur. 6- Gidiniz ve tüm dünyaya hakikat sözünü ilan ediniz, ama sen Bartolomeus, isteyen herkese bu (gizli) sözü ilan et ve ona inananlar ebedî hayat bulacaklardır. 7- Bunun üzerine Bartolomeus: Biri şehvani zevklerle günaha girerse, ona ne lazım gelir? 8- İsa cevap verdi: Vaftizini özürsüz koruyan güzeldir. Ama şehvet tahrik edecektir. Dürüstlüğe bir defa evlilik uygundur. Çünkü size gerçekten derim ki: Üçüncü evlilikten sonra hâlâ günaha giren, Tanrıya karşı günah işlemiş olur. 9- Siz herkese ilan edin ki, bu türlü şeylerden kendilerini korusunlar. Ben sizden ayrılmıyorum ve size Kutsal Ruhu bırakıyorum. 10- Ve Bartolomeus onun önünde Havariler ile birlikte Tanrıya dua etti ve dedi: Kutsal Baba, sönmeyen güneş, kavranamayan güçlü ışık, şeref sanadır. Şöhret, şeref ve tazim ebediyen sanadır! Amin.